

CÁI MỈM CƯỜI CỦA ĐỊNH MỆNH

(Bài 2)

Dalat, thứ Bảy, July 18/2015

Cả tôi và Tâm đều trở về Nha Trang hôm nay. Tâm đi xe đò, còn tôi đi xe gắn máy cùng anh chị Jim và Lộ.

Trong buổi *café* sáng với Tâm trước lúc khởi hành, câu chuyện đêm qua được nói lên giữa hai con người có chung nhiều giông kỷ niệm. Tôi chợt nảy ra cái ước muốn đàn cùng anh lần nữa... Vậy là một dự tính thành hình nhanh trong trí não sáng nay.

Trên đường đổ xuống Nha Trang, tại Dasar, ghé nhà Đạt ngồi chơi ít lúc, tôi gọi cho anh, đưa ra ý nghĩ. Và nói:

"Bốn chục năm rồi không có ai đệm nổi cho em những bài *tango* ngày cũ, nhất là Blue Skies, bản nhạc em *từng 'đặt tên'* cho anh. Bây giờ anh làm điều đó cho em đi. Dẫu chúng mình đã mất tất cả thì những âm thanh rơi rớt của hai người, em sẽ còn giữ được."

Anh sốt sắng nhận lời ngay (*hay hình như lúc nào anh cũng vẫn đợi tôi nói lên điều gọi ý ấy?*). Một kế hoạch được soạn ra, những lần tập dượt với nhau sẽ được trù định cho một lần trình diễn cuối. Bên kia đầu giây, giọng điệu anh cơ hồ phấn khích. Anh nói:

"Tay anh bây giờ cứng lắm, nhưng *vì em* mà anh sẽ cố gắng cho thành."

Tôi cười qua điện thoại:

"Bao giờ anh cũng vẫn chiều em! Vâng, xin anh cố gắng *vì em*, lần cuối! *Tám tháng đi vào đời nhau và 40 năm xa cách, em chưa hề xin anh điều gì hết. Bây giờ đó chính là điều em muốn xin anh!*"

Giọng anh nhỏ hẳn:

"Luôn luôn anh vẫn sẵn sàng mang cho em tất cả mọi điều em muốn. *Điều muốn hôm nay của em cũng là **nỗi muốn trên hết của anh.***"

□

Dalat, Chủ nhật July 19/2015.

Định lưu lại Nha Trang hai ngày, nhưng mới buổi sớm thứ hai, tôi đã quyết định quay về Dalat. Một niềm hứng cảm bất ngờ trời dậy giữa trái tim lạnh lẽo từ hơn nửa năm qua Mẹ chết, hơn nửa năm qua Âu Cơ lạnh lùng quay mặt... Điều đó khiến tôi tự ngạc nhiên không ít. Vẩn lòng mình xem nguyên nhân từ đâu mà có? *Thì nhận ra rằng không chỉ Âm Nhạc thôi, mà chính là anh, con người tôi CÒN MUỐN tìm đến cạnh bên.*

Về tới Lạc Dương lúc 1 giờ trưa, trời mưa tầm tã, tôi gọi cho anh, xin một buổi tập dượt. Đầu giây kia giọng anh phấn khởi:

"Ban sáng anh có đến tìm anh Triệu Trung Tiên, xin mượn cây piano và một nơi tập dượt. Anh ấy hẹn sẽ trả lời lúc 3 giờ. Vậy sau ba giờ, anh sẽ gọi em nghe?"

Tuy nhiên, lúc ba giờ, anh gọi, báo rằng:

"Anh Tiên từ chối sự tập dượt tại nhà anh ấy, lấy cớ rằng cây đàn rất tệ, và hẹn sẽ mượn cây đàn của cô người yêu anh, nhưng phải đến 8 giờ sáng mai mới trả lời dứt khoát."

Tôi bật kêu lên:

"Đến sáng mai à? Như vậy mình mất đi một buổi chiều tập dượt."

Đầu giây kia, giọng anh ôn tồn pha lẫn thất vọng:

"Anh sẽ gọi một cô học trò của anh xem sao."

Đầu giây này, tôi cũng đưa ra ý nghĩ:

"Còn em sẽ gọi đến Chúc xem có thể mượn cây đàn của Chúc không."

Giọng anh:

"Vậy mình thông nhất như thế nhé. Anh và em, ai mượn được đàn thì mình báo cho nhau ngay."

Hồi lâu, khi anh gọi đến cho hay sự đồng ý của cô học trò thì cũng là lúc tôi vừa được sự nhận lời của Chúc.

Tôi đề nghị:

"Minh đến Chúc thì hơn. Chúc vốn quý anh và quý em. Còn cô học trò, em chưa được biết, sợ không thích hợp."

Anh đáp:

"Thế thì em cứ đến Chúc, còn anh sẽ đón taxi đến đó ngay."

Khi ấy trời mưa rất nặng hạt. Tôi gọi Chúc, xin Chúc đến đón anh. Chúc nhận lời.

Vậy là như một thôi thúc của Định Mệnh cho hai kẻ đau khổ tìm lại chút gì sợi giây ràng buộc cũ, khi chiếc xe của Lộ có tôi ngồi yên sau vừa đến trước ngõ nhà Chúc thì **cũng đúng lúc** Chúc đưa anh về tới nhà.

Trời vẫn mưa tầm tã.

Tôi bật la lên hoan hỉ:

"Chỉ những người có nỗi đam mê Âm Nhạc cao độ mới chịu dầm gió gọi mưa mà tìm đến với Âm Nhạc thế này thôi!"

Lời nói vừa tuôn ra, trái tim tôi cũng vừa ngậm ngùi ghê gớm. Bước chân tôi vẫn còn vững thì dù gió mưa cỡ nào cũng không làm cho ngã. Chứ còn anh... một kẻ gầy yếu, giờ phút này, thay vì nằm trong chăn êm nệm ấm nghe mưa rơi gió thổi, có sao vẫn còn cái hăng nồng thế kia dành cho Âm Nhạc?

Hay phải chăng anh cũng như tôi, nỗi muốn không chỉ phát sinh từ Âm Nhạc mà còn chính từ kẻ "tạo ra tiếng đàn" có thể làm ám áp trái tim già cỗi của anh?

Chúng tôi ngồi vào đàn ngay. Những âm thanh vang lên trên căn gác nhỏ, tỏa khắp không gian giá lạnh. Tuy nhiên sự hòa hợp giữa hai cung bậc (đầu mỗi cho sự tìm gặp lại nhau) quả tình trắc trở. Hầu như anh đã quên gần trọn những âm điệu cũ. Mười ngón tay không còn mềm mại; những hợp âm phát ra không đủ sức mạnh che chở để bao bọc và làm nổi bật tiếng *violon* của tôi như trong những ngày xưa.

Có lúc anh đàn sai, tức thì khuôn mặt hằn nét chịu đựng khi nghe những lời tôi nhắc nhở. Điều này khiến tôi thật cảm động. Bốn mươi năm cũ, anh là thầy, hướng dẫn tôi trên các bài bản. Bốn mươi năm sau, vai trò có phần đổi ngược... nét chịu đựng kẻ trên sao lại chỉ khiến tôi thấy thật nhói lòng.

Nhìn nghiêng khuôn mặt anh, tôi như dường vẫn còn xa lạ... Lục soát ký ức, cố tìm cho ra một chút thân yêu trên hình vóc đó... nhưng tất cả chỉ là một sự thú nhận rằng **"anh đã hoàn toàn đứng lại phía sau, nhìn theo tôi dần bước cô đơn."**

Chỉ khi nhìn vào đôi bàn tay có những ngón dài thanh nhã, tôi mới "thấy lại anh-thực-sự-của-tôi" ngày cũ. Nhưng cái "thấy lại" này cũng dễ dàng đánh gục tôi khi nhận chân ra một sự thực của hiện tại xót xa.

Tôi ngưng đàn, ngồi phịch xuống trên chiếc ghế nhỏ, tâm tư chán nản. ***Thực chỉ có tôi điên trong hành động đi tìm thời gian đã mất mà quên rằng thời gian đâu bao giờ quay lại?*** Anh vì tình yêu vương vất, nhưng trên hết vì lòng hối hận nào đó cho tôi mà cũng ***để bị cuốn*** theo với nỗi MUỐN trong cá chất mãnh liệt của tôi.

Chỉ mỗi tôi là người có tội, ngày xưa bỏ anh ra đi để tài năng anh lui tàn gần trọn. Rồi ngày nay quay lại tìm anh để tự mình đau đớn trong sự dày vò theo "nỗi MẤT" trên anh.

*

**

Sau buổi tập thì đã quá đêm, vợ chồng Chúc mời cả hai ngồi lại dùng cơm. Các câu chuyện vui được nói ra giữa anh và Chúc. Trong cái bối cảnh lạnh lẽo của căn nhà với lối kiến trúc bằng gỗ đơn sơ mà "thật là Dalat", tôi thốt ngậy ngất nhớ lại những ngày hè tuổi nhỏ. Có cái gì như vừa thức tỉnh? Một kỷ niệm đã xa, xa lắm vừa chợt hiện về?

Phải rồi, không gian thế này, trong năm 1964 tôi lần đầu được biết qua căn nhà của Bà O Sứ cuối đường Hoàng Diệu. Để rồi từ đó, căn nhà có con dốc hẹp vẫn là nơi tôi tìm đến trong các vụ nghỉ hè, và về sau đi luôn vào chữ nghĩa riêng.

Tôi nhìn lên anh.

Sau suốt một buổi chiều tập dượt mà trông anh không có gì mệt mỏi. Điều này thật lạ lùng với cái sức khỏe suy tàn của anh. Những

cốc rượu vẫn tiếp tục đưa lên môi, nơi anh, nét hân hoan êm đềm phủ nhẹ.

Khi nói về cái dự tính mở quán *café* ở Nha Trang, anh đưa ra đề nghị:

"Theo anh, em chỉ nên giữ đời sống thế này ở Mỹ, có bảo hiểm y tế, có nhà cửa xe cộ... xong lâu lâu về thăm quê hương một chuyến, kéo *violon* cho bạn bè nghe là đủ."

Chức cũng cùng luận điệu.

Riêng tôi, đáp:

"Đó là cái nhìn chung của tất cả những người Việt hải ngoại. Còn em, con người không bị mê hoặc bởi vật chất xứ Mỹ, nên nếu một ngày biết ra mình vướng phải chứng nan y nào đó, em sẽ quyết định **không chữa**, bởi dẫu có chữa xong thì em cũng đã trở thành con người phé thải.

"Khi còn Mẹ, Âu Cơ còn nhỏ thì em dồn hết nghị lực để tạo cho hai người một cuộc sống êm ấm. Bây giờ đâu còn ai kề cận, em không muốn làm điều đó cho riêng em. Hai tháng nghỉ hè thông dong qua đi, còn lại 10 tháng trên vùng trời ấy chính là từng ngày em chết..."

Tôi chưa dứt câu, anh đã giơ tay lên, giọng nghiêm trang hẳn:

"VẬY anh xin lập lại lời đã hứa: *Bất cứ khi nào em trở về, chỉ cần hú một tiếng là vài giờ đồng hồ sau, dù ở phương trời nào, anh cũng sẽ tìm đến cạnh em ngay.*"

Trái tim tôi thốt nhói đau khi nghe câu nói chắc nịch đó. Mơ hồ trong ý nghĩ, tôi CẢM ra được cái ý thức trách nhiệm của anh (trên mặt Âm Nhạc) đối với tôi.

Hình như nơi anh là "**một mặc cảm có tội**" để lúc nào cũng muốn đáp đền cho đủ? Bởi, không chỉ đêm nay, mà phải nhận rằng, *luôn luôn*, kể từ ngày ra khỏi đời anh, mỗi lần gặp lại là mỗi lần tôi nhìn thấy nơi anh cái "*mặc cảm có tội muốn đền bù*" kia.

- Lần gặp lại đầu tiên ở Dalat tháng 11/1975, anh đã dàn xếp để giới thiệu tôi cho Hoàng Mạnh *pianiste*, con trai nhạc sĩ Võ Đức Thu.

- Lần gặp thứ hai năm 1976 ở Sài Gòn, anh đã đưa tôi đến nhạc sĩ Xuân Hòa ở đoàn ca múa Bông Sen với ý định tìm một chỗ đứng trong làng ca nhạc cho tôi...

Cả hai lần tự tôi đều chối từ không nhận (để chỉ đi theo con đường riêng của mình trong một đoàn Cải Lương --y hết những câu hát của Frank Sinatra trong bài My Way (tác giả Paul Anka):

:

And now, the end is near;
And so I face the final curtain.
My friend, I'll say it clear,
I'll state my case, of which I'm certain.

I've lived a life that's full.
I've traveled each and every highway;
And more, much more than this,
I did it my way.

Regrets, I've had a few;
But then again, too few to mention.
I did what I had to do
And saw it through without exemption.

I planned each charted course;
Each careful step along the byway,
And more, much more than this,
I did it my way.

Yes, there were times, I'm sure you knew
When I bit off more than I could chew.
But through it all, when there was doubt,
I ate it up and spit it out
I faced it all and I stood tall;
And did it my way.

I've loved, I've laughed and cried.
I've had my fill; my share of losing.
And now, as tears subside,
I find it all so amusing.

To think I did all that;
And may I say - not in a shy way,
"Oh no, oh no not me,
I did it my way".

For what is a man, what has he got?
If not himself, then he has naught.
To say the things he truly feels;
And not the words of one who kneels.
The record shows I took the blows -
And did it my way!

Yes, it was my way.
□

(TTBG tạm dịch):

CON ĐƯỜNG CỦA RIÊNG TÔI

Giờ đây, kết thúc đã gần kề

Tôi đang đối mặt với màn lớp cuối cùng kia.
Bạn ạ, tôi sẽ nói rõ ra
Phơi bày mọi lý lẽ mà tôi biết rành hơn ai khác.

Tôi đã trải qua một cuộc sống rất đầy
Phiêu lãng giang hồ trên khắp mọi phương
Nhiều hơn thế, rất nhiều hơn thế,
Chính là đã sống theo cá tính của tôi.

Hỏi tiếc ư? Chỉ là số ít
Lại nói rằng "rất ít" hầu chẳng đáng quan tâm
Tôi làm những gì phải nên hành xử
Thực hiện đến cùng mà không chút bỏ qua.

Trên mỗi hải đảo tự mình tôi trù định,
Từng bước giữ gìn, dọc theo đường phụ, lối mòn
Nhiều hơn thế, rất nhiều hơn thế,
Là đã thực hành theo cách riêng tôi.

Có vài phen, chắc bạn cũng từng như vậy
Tôi làm những điều vượt quá sức tôi
Nhưng hễ bao giờ có gì nghi ngại
Tôi "ngón" sạch vào, xong "nhổ" nó ra.
Đối mặt nhìn, đứng lên vững chãi
Rồi lại lao vào theo một cách riêng.

Tôi từng đã yêu, đã cười, đã khóc
Tôi có đủ đây; lại có luôn thất bại tan hoang
Giờ đôi mắt khi đã vui giòng lệ
Tôi bỗng nhìn ra, ôi sao quá đổi hân hoan!

Cứ cho rằng những gì tôi đã trải
Có thể --là điều thường gặp xưa nay
"Ồ không, tôi không đúng là như thế
Tôi chỉ đương đầu theo bản chất tôi."

Đàn ông là gì, cái gì hấn ta nắm được?
Nếu chẳng là mình, thì chỉ vô tích sự mà thôi.
Để nói ra điều hấn chân thành cảm nhận
Mà không phải lời của kẻ quỳ gối khom lưng
Những cú choáng người, tôi cứ hoài nhận lãnh
Rồi chu toàn theo lẽ thói của tôi!

Vâng, đó là con đường tôi đã chọn.

[]

Bây giờ ở chặng cuối đời, cái mặc cảm này trong anh vẫn còn âm ỉ. Vì vậy khi biết ra bấy lâu, từng ngày trong 10 tháng sống vật vờ trên đất Mỹ đối với tôi chỉ giống như "từng ngày chết" thì anh không ngần ngại MUỐN làm một cái gì đó cho tôi, **và chỉ cho tôi mà thôi!**

Cuối bữa rượu, tôi hỏi anh ngày mai có tập dượt không, anh gạt đầu mau mắn:

"Có chứ."

Tôi hỏi:

"Tập ở ở nhà cô bồ anh Triệu Trung Tiên hay ở đâu?"

Chức xen vào:

"Nếu thầy và chị không chê cây đàn nhà em thì cứ tiếp tục đến tập."

Anh cũng tức thì chụp lấy:

"Vậy cho bọn này đến đây nghe?"

Trong âm điệu, tôi cảm ra một nỗi buồn rất nhẹ của lòng kiêu hãnh bị thương tổn. Ban chiều tập với nhau trên căn lầu nhà Chức, anh có phần nản cây đàn Chức không đúng âm điệu và các phím không được mềm mại. Tôi bảo, "*Thôi ráng một buổi hôm nay, ngày mai đến anh Tiên, anh sẽ có cây đàn tốt hơn.*" (Điều này tôi nói bằng tâm cảm của một tay chơi đàn chuyên nghiệp. Từ lúc nhận cây violon mua của Lê Thiên Ân ở Sài Gòn, tôi thấy lòng ám áp hẳn khi cầm nó trên tay).

Nhưng ban chiều anh không trả lời, trên mặt là một cái nhìn ảm đạm.

Bây giờ, nét ảm đạm ấy tôi đọc thấy rất rõ khi nghe anh xin nhận cây đàn của Chức cho buổi tập ngày mai.

[Từ rất lâu rồi, ba chúng tôi, anh, anh Triệu Trung Tiên và tôi là những người bạn quý của nhau. Anh Tiên thường giúp đỡ anh trong cơn hoạn nạn. Những dịp tôi về Dalat, tình thân giữa cả ba càng thêm thắm thiết... Vậy mà đến một lúc... đến lúc anh vướng vào tình cảm với cô học trò hung dữ thì chẳng những chỉ anh Tiên thôi mà còn tất cả các người bạn khác đều lánh xa anh. "*Cây đàn anh Tiên không muốn cho mượn*" khởi đi từ nguyên nhân vừa nói.]

Tuy nhiên, phải nhận rằng, trái tim tôi cũng bồi hồi ghê gớm theo tấm lòng của Chức. Bởi vì ở chặng cuối đường tuyệt vọng của hai kiếp đời nghệ sĩ, chúng tôi vẫn được giang tay chào đón từ những con người trong cái "gia đình nhỏ" của Chức hôm nay.

Lúc chia tay ở ngõ, Chức đưa anh về, còn tôi thì đi với Lộ, trong bóng đêm còn đẫm ướt những sợi mưa nhẹ hạt, tôi nghe anh nói:

"Cho anh được làm điều này nhé!"
Tôi chưa kịp đáp thì đã thấy anh cúi mình trên mái tóc tôi, đặt lên
đó một nụ hôn.

[]